

Aktualūs 2016 metų apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo klausimai įgyvendinus Apskaitos direktyvos nuostatas

Apskaitos standartų komiteto narės

Ramunė Budrionytė

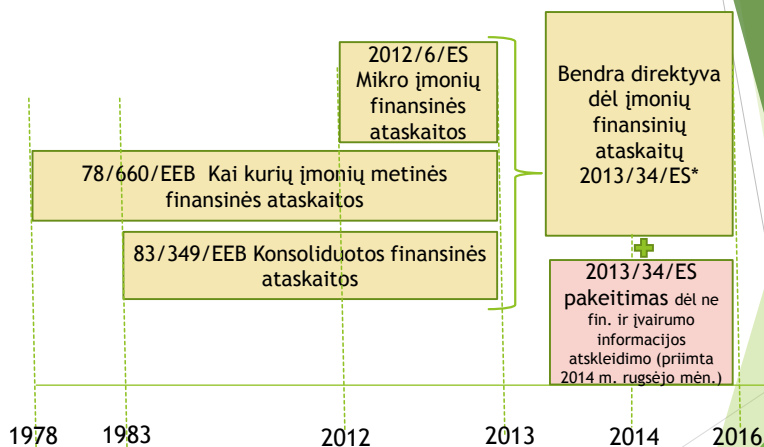
Vilija Baniene

Laimutė Kazlauskienė

Turinys

- ▶ Naujos įmonių kategorijos ir joms privalomi finansinių ataskaitų rinkiniai
- ▶ Bendrųjų apskaitos principų tikslinimas
- ▶ Finansinių ataskaitų turinio pokytis
- ▶ Atskleidimai pagal įmonių kategorijas
- ▶ Apskaitos reikalavimų pokyčiai

ES direktyvų pakeitimai

*Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų

Naujos įmonių kategorijos

- ▶ 4-oje (78/660/EEB) ir 7-oje (83/349/EEB) įmonių direktyvose buvo tik galimybė iš kai kurių įmonių nereikalauti pilnos apimties balanso, pelno (nuostolių) ataskaitos ir aiškinamojo rašto.
- ▶ **Naujoji direktyva 2013/34/ES išskyrė net 5 įmonių kategorijas:**

1. Mikro (labai mažos)
2. Mažos
3. Vidutinės
4. Didelės
5. Viešojo intereso (bent jau listinguojamos įmonės, bankai ir draudimo įmonės)

Įmonių skirstymas pagal ES direktyvą

	LR ĮFAĮ	ES direktyva			
Rodikliai	Įmonė, kuriai taikomi lengvesni reikalavimai*	Mikro įmonė (neprivaloma, Lietuvoje nenumatoma išskirti)	Maža įmonė	Vidutinė įmonė	Didelė įmonė
Balanse nurodyto turto vertė, EUR	~1 800 000 (6 215 040 Lt)	350 000 (1 208 480 Lt)	4 000 000 (13 811 200 Lt)	Iki 20 000 000 (69 056 000 Lt)	Virš 20 000 000 (69 056 000 Lt)
Pardavimo grynosios pajamos, EUR	~2 900 000 (10 013 120 Lt)	700 000 (2 416 960 Lt)	8 000 000 (27 622 400 Lt)	Iki 40 000 000 (138 112 000 Lt)	Virš 40 000 000 (138 112 000 Lt)
Vidutinis metinis darbuotojų skaičius	15	10	50	Iki 250	Virš 250 (500)

*dydžiai pagal dabar galiojančią įstatymo redakciją

5

Įmonių kategorijos ir finansinės ataskaitos

Didelės ir viešojo intereso įmonės

+ ne finansinės ir įvairumo informacijos pateikimas
(jei virš 500 darbuotojų)

+ mokėjimų vyriausybei ataskaita
(jei gavybos pramonės arba neliejamųjų miškų medienos ruošos įmonė)

Visos FA
+ visi galimi atskleidimai

Vidutinės įmonės

+ kitos FA (NKPA, PSA) formos

+ papildomi atskleidimai

Mažos įmonės

Tik balansas ir pelno (nuostolių) ataskaita

Supaprastintas aiškinamasis raštas

6

Auditas

- ▶ Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo projektas: metinių finansinių ataskaitų auditas turi būti atliktas UAB, kooperatinėse bendrovėse, TŪB ir KŪB, kuriose visi tikrieji nariai yra AB ar UAB, jeigu jų ne mažiau kaip 2 rodikliai paskutinę finansinių metų dieną viršija šiuos dydžius:
  - 1) balanse nurodyto turto vertė - 1 800 000 eurų
(6 215 040 Lt);
  - 2) pardavimo grynosios pajamos - 3 500 000 eurų
(12 084 80 Lt);
  - 3) vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą - 50.
- ▶ Finansinių ataskaitų audito bus reikalaujama ir iš tam tikrų mažų įmonių

7

Bendrųjų apskaitos principų tikslinimas

- ▶ Taikoma 10 bendrųjų apskaitos principų.
- ▶ **Atsargumo principo** taikymas:
  - ▶ Įmonė finansinėse ataskaitose parodo tik iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos uždirbtą pelną.
  - ▶ Jei nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos iki finansinių ataskaitų sudarymo datos paaiškėja, kad apskaitoje yra neužregistruotų įsipareigojimų, jie turi būti apskaitoje užregistruojami ir parodomi finansinėse ataskaitose.
  - ▶ Rengiant finansines ataskaitas, turi būti vertinamas turto nuvertėjimas.
- ▶ Patikslinamas **neutralumo principas**:
  - ▶ Pateikta informacija neturi paveikti finansinių ataskaitų informacijos vartotojų, kad jie priimtų nepagrįstai palankius įmonei sprendimus, ir neturi būti siekiama iš anksto numatyto rezultato.

8

Finansinės ataskaitos

- ▶ Mažų įmonių FA rinkinį sudaro:
  - ▶ balansas;
  - ▶ pelno (nuostolių) ataskaita;
  - ▶ aiškinamasis raštas.
- ▶ Vidutinių ir didelių įmonių FA rinkinį sudaro:
  - ▶ balansas;
  - ▶ pelno (nuostolių) ataskaita;
  - ▶ pinigų srautų ataskaita;
  - ▶ nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
  - ▶ aiškinamasis raštas.
- ▶ Mažos įmonės gali rengti sutrumpintą balansą
- ▶ Mažos įmonės savo nuožiūra gali pasirinkti sudaryti pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitas

9

Sutrumpinto balanso forma

Eil. Nr.	Straipsniai
	TURTAS
A.	ILGALAIKIS TURTAS
1.	Nematerialusis turtas
2.	Materialusis turtas
3.	Finansinis turtas
4.	Kitas ilgalaikis turtas
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS
1.	Atsargos
2.	Per vienus metus gautinos sumos
3.	Trumpalaikės investicijos
4.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai
C.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SĄNAUDOS IR SUKAUPTOS PAJAMOS
	TURTO IŠ VISO
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGIJIMAI
D.	NUOSAVAS KAPITALAS
1.	Kapitalas
2.	Akcijų priedai
3.	Perkainojimo rezervas (rezultatai)
4.	Rezervai
5.	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS
F.	ATIDĖJINIAI
G.	MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ĮSIPAREIGIJIMAI
1.	Po vienu metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai
2.	Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai
H.	SUKAUPTOS SĄNAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGIJIMŲ IŠ VISO

10

Balanso formos pokytis (1)

- ▶ Balansas - nebe pavyzdinės, o PRIVALOMOS FORMOS
- ▶ Gražinami straipsniai:
  - ▶ C. Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos
  - ▶ H. Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos
- ▶ Atidėjiniai - atskira įsipareigojimų kategorija, neskirstoma į trumpalaikius ir ilgalaikius, kuri apima:
  - ▶ Pensijų atidėjinius
  - ▶ Mokesčių atidėjinius
  - ▶ Kitus atidėjinius

11

Balanso formos pokytis (2)

- ▶ Biologinis turtas suskirstomas į ilgalaikį (kitas ilgalaikis turtas) ir trumpalaikį (atsargos)
- ▶ Papildoma informacija apie asocijuotąsias ir įmonių grupės (t.y. tos pačios įmonės patronuojamąsias ir patronuojančiąsias) įmones detalizuojama finansinio turto ir per vienus metus gautinų sumų straipsniuose
- ▶ Pasikeičia balanso straipsnių įdėstymas

12

Balanso forma 1/4

Eil. Nr.	Straipsniai
	TURTAS
A.	ILGALAIKIS TURTAS
1.	NEMATERIALUSIS TURTAS
1.1.	Plėtros darbai
1.2.	Prestižas
1.3.	Programinė įranga
1.4.	Koncesijos, patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės
1.5.	Kitas nematerialusis turtas
1.6.	Sumokėti avansai
2.	MATERIALUSIS TURTAS
2.1.	Žemė
2.2.	Pastatai ir statiniai
2.3.	Mšinos ir įranga
2.4.	Transporto priemonės
2.5.	Kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai
2.6.	Investicinis turtas
2.6.1	Žemė
2.6.2.	Pastatai
2.7.	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos (gamybos) darbai
3.	FINANSINIS TURTAS
3.1.	Įmonių grupės įmonių akcijos
3.2.	Paskolos įmonių grupės įmonėms
3.3.	Iš įmonių grupės įmonių gautinos sumos
3.4.	Asocijuotųjų įmonių akcijos
3.5.	Paskolos asocijuotosioms įmonėms
3.6.	Iš asocijuotųjų įmonių gautinos sumos
3.7.	Ilgalaikės investicijos
3.8.	Po vienu metų gautinos sumos
3.9.	Kitas finansinis turtas
4.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS
4.1.	Atidėtojo pelno mokesčio turtas
4.2.	Biologinis turtas
4.3.	Kitas turtas

13

Balanso forma 2/4

B.	TRUMPALAIKIS TURTAS
1.	ATSARGOS
1.1.	Žaliavos, medžiagos ir komplektavimo detalės
1.2.	Nebaigta produkcija ir vykdomi darbai
1.3.	Produkcija
1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti
1.5.	Biologinis turtas
1.6.	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti
1.7.	Sumokėti avansai
2.	PER VIENUS METUS GAUTINOS SUMOS
2.1.	Pirkėjų skolos
2.2.	Įmonių grupės įmonių skolos
2.3.	Asocijuotųjų įmonių skolos
2.4.	Kitos gautinos sumos
3.	TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS
3.1.	Įmonių grupės įmonių akcijos
3.2.	Kitos investicijos
4.	PINIGAI IR PINIGŲ EKIVALENTAI
C.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SĄNAUDOS IR SUKAUPTOS PAJAMOS

14

Balanso forma 3/4

D.	NUOSAVAS KAPITALAS
1.	KAPITALAS
1.1.	Išstatinis (pasirašytasis) arba pagrindinis kapitalas
1.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)
1.3.	Savos akcijos, pajai (-)
2.	AKCIJŲ PRIEDAI
3.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)
4.	REZERVAI
4.1.	Privalomasis rezervas arba atsargos (rezervinis) kapitalas
4.2.	Savoms akcijoms įsigyti
4.3.	Kiti rezervai
5.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)
5.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)
5.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS
F.	ATIDĖJINIAI
1.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai
2.	Mokesčių atidėjiniai
3.	Kiti atidėjiniai

15

Balanso forma 4/4

G.	MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ĮSIPAREIGOJIMAI
1.	PO VIENŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI
1.1.	Skoliniai įsipareigojimai
1.2.	Skolos kredito įstaigoms
1.3.	Gauti avansai
1.4.	Skolos tiekėjams
1.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos
1.6.	Įmonių grupės įmonėms mokėtinos sumos
1.7.	Asocijuotosioms įmonėms mokėtinos sumos
1.8.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai
2.	PER VIENUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR KITI TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI
2.1.	Skoliniai įsipareigojimai
2.2.	Skolos kredito įstaigoms
2.3.	Gauti avansai
2.4.	Skolos tiekėjams
2.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos
2.6.	Įmonių grupės įmonėms mokėtinos sumos
2.7.	Asocijuotosioms įmonėms mokėtinos sumos
2.8.	Pelno mokesčio įsipareigojimai
2.9.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
2.10.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai
H.	SUKAUPTOS SĄNAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS

16

Pelno (nuostolių) ataskaitos pokytis

- ▶ Pelno (nuostolių) ataskaitos - nebe pavyzdinės, o PRIVALOMOS FORMOS
- ▶ Lieka tik VIENA FORMA visoms įmonėms
- ▶ Atsisakoma suminės veiklos sąnaudų, tipinės veiklos, įprastinės veiklos, pagautės ir netekimų eilučių
- ▶ Kita veikla pateikiama viena eilute
- ▶ Finansinė ir investicinė veikla išskleidžiama detalai:
  - ▶ Pajamos iš investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas
  - ▶ Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos
  - ▶ Kitos palūkanų ir panašios pajamos
  - ▶ Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas
  - ▶ Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos

17

Pelno (nuostolių) ataskaita

Eil. Nr.	Straipsniai
1.	Pardavimo pajamos
2.	Pardavimo savikaina
3.	Biologinio turto tikrosios vertės pokytis
4.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)
5.	Pardavimo sąnaudos
6.	Bendrosios ir administracinės sąnaudos
7.	Kitos veiklos rezultatai
8.	Pajamos iš investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas
9.	Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos
10.	Kitos palūkanų ir panašios pajamos
11.	Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas
12.	Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos
13.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ
14.	Pelno mokestis
15.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)

18

Nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitos

- ▶ Nebe pavyzdinės, o PRIVALOMOS STRUKTŪROS
- ▶ Žemės ūkio įmonėms atskira NKPA neišskiriama
- ▶ Visus VAS taikantys neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, išskyrus TŪB ir KŪB, kurių visi tikrieji nariai yra AB ar UAB, galės savo nuožiūra pasirinkti rengti NKPA
- ▶ PSA, sudaroma netiesioginiu būdu, pildoma nauja eilute „1.4. Atidėtojo pelno mokesčio turto sumažėjimas (padidėjimas)“
- ▶ Valstybės ir savivaldybės įmonių PSA finansinės veiklos pinigų srautai pildomi nauja eilute „3.1.2. Į valstybės ar savivaldybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka“

19

Atskleidimai visoms įmonėms

- ▶ Esminių klaidų taisymas ir apskaitos politikos pakeitimai
- ▶ Ilgalaikio turto vertės, pokyčiai
- ▶ Reikšmingos prielaidos ir metodai, kuriais remiantis nustatoma turto tikroji vertė
- ▶ Prestižo ir plėtos darbų koregavimo prielaidos
- ▶ Išvestinės ir apsidraudimo priemonių apibūdinimas, vertės, pokyčiai
- ▶ Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai
- ▶ Biologinio turto vertės, pokyčiai
- ▶ Mokėtinos sumos po 5 metų ir užstatai
- ▶ Ilgalaikio atlygio darbuotojams atskleidimas
- ▶ Garantijų ir laidavimų atskleidimas
- ▶ Avansų ir finansinių garantijų sumos vadovybei
- ▶ Iš įmonių grupės įmonių gautos pajamos, įmonių grupės įmonėms mokėtinos sumos
- ▶ Neįprastų sandorių ir įvykių sumos, pobūdis

20

Papildomi atskleidimai vidutinėms ir didelėms įmonėms

- ▶ Bendrojoje dalyje pateikiama papildoma informacija apie įmonių grupę, filialus, atstovybes, įmonės veiklą
- ▶ Apskaitinių įvertinimų keitimai
- ▶ Nusidėvėjimas, amortizacija, nuvertėjimas
- ▶ Lizingo, nuomos, atgalinio lizingo, atgalinės nuomos sandoriai
- ▶ Apie kiekvieną patrunuojamą ir (ar) asocijuotąją įmonę, informacija apie kurias nėra atskleista patrunuojančiosios ar didžiausios įmonių grupės, kuriai įmonė priklauso kaip patrunuojamoji, konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose
- ▶ Verslo įsigijimai
- ▶ Finansinis turtas ir įsipareigojimai
- ▶ Konvertuojamos obligacijos ir kitos panašios priemonės
- ▶ Atsargos
- ▶ Biologinis turtas
- ▶ Kapitalas, jo sudėtis
- ▶ Pelno paskirstymo projektas
- ▶ Dotacijos ir subsidijos
- ▶ Sandoriai su susijusiais asmenimis
- ▶ Atlygio administracijos, valdybos ir stebėjimo organų nariams sumos
- ▶ Pelno mokesčiai ir atidėtieji mokesčiai
- ▶ Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas
- ▶ Statybos ir kitos ilgalaikės sutartys
- ▶ Partnerystės sutartys ir jungtinė veikla
- ▶ Poataskaitiniai įvykiai

21

Papildomi atskleidimai didelėms ir viešojo intereso įmonėms

- ▶ Informacija apie paslaugų ir prekių pardavimo pajamų sumas, sugrupuotas pagal veiklos rūšis ir geografines rinkas
- ▶ Su audito įmonių teikiamomis paslaugomis susijusios sąnaudos
- ▶ Vidutinių, didelių ir viešojo intereso įmonių aiškinamojo rašto pastabose pateikiama informacija apie reorganizavimą, atskyrimą ir pertvarkymą

22

Galimi apskaitos reikalavimų pokyčiai

- ▶ Visi turto ir įsipareigojimų elementai pirminio pripažinimo metu bus vertinami įsigijimo savikaina (1 VAS)
- ▶ Teisė į valstybinę žemę bus parodoma ne nematerialiojo turto dalyje, o materialiojo turto dalies straipsnyje *žemė* (2 VAS)
- ▶ Bus galima pasirinkti bet kokį prestižo ir plėtros darbų amortizacijos laikotarpį (jei pagrįstas) (13, 14 VAS)
- ▶ Detaliau aiškinama, ką daryti jei konsolidavimo metu patrunuojamoji įmonė yra įsigijusi patrunuojančiosios įmonės akcijų ir tikslinama bendro pavaldumo įmonių verslo jungimų apskaita (14, 16 VAS)
- ▶ Susiję asmenys apibrėžiami kaip TFAS (30 VAS)
- ▶ Bus prašoma atskleisti tik reikšmingą informaciją (6 ir 16 VAS)

23

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

24